Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos
Valstybės įmonė Marijampolės miškų urėdija

AFRIKINIS KIAULIŲ MARAS LIETUVOJE

Čarna Bialostocka,

2014-09-06

- **Viruso šaltiniai:**

  Kraujas, audiniai, sekretai, bei išskyros iš sergančių ir nugaišusių gyvūnų.

Platina ir erkių gentis Ornithodorus.

- **Pasireiškimas:**

  Afrikinis kiaulių maras yra enzootinė liga.

- **Inkubacinis laikotarpis 5-15 dienų.**

VIENINTELIAI KIAULINIŲ ŠEIMOS GYVŪNAI,KURIE NEIMLŪS AKM-TAI PEKARIAI

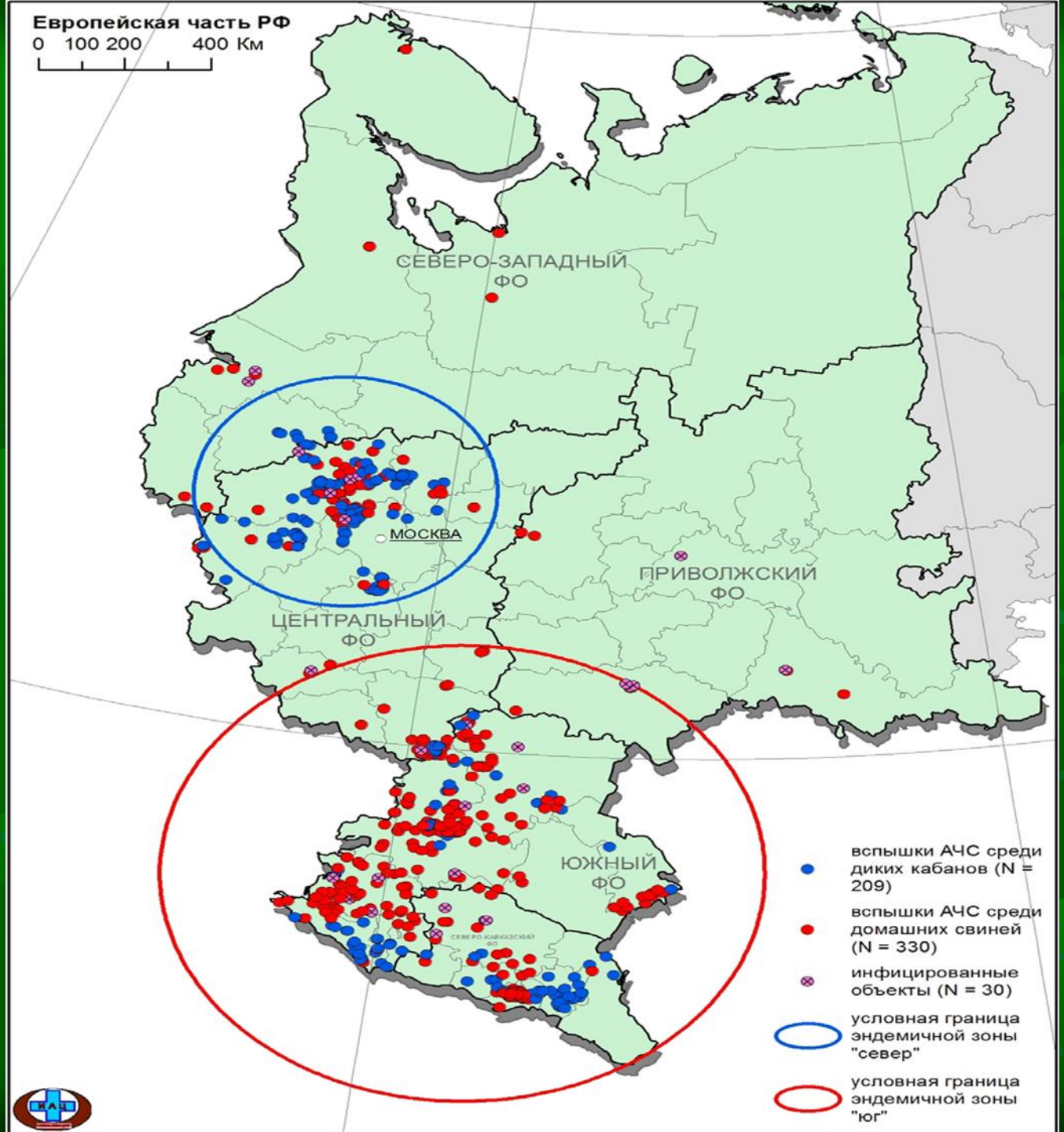
Европейская часть РФ
0 100 200 400 Км
СЕВЕРО-ЗАПАДНЫЙ ФО
МОСКВА
ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ФО
ПРИВОЛЖСКИЙ ФО
ЮЖНЫЙ ФО
вспышки АЧС среди диких кабанов (N = 209)
вспышки АЧС среди домашних свиней (N = 330)
инфицированные объекты (N = 30)
условная граница эндемичной зоны "север"
условная граница эндемичной зоны "юг"

Эпизоотическая ситуация по АЧС в популяции диких кабанов на территории Российской Федерации (по данным на 10.01.2013)

	2007 - 08	2009	2010	2011	2012
Всего (кумулята):	64	137	221	283	404
За год:	64	73	84	62	121
Кабаны:	21	26	21	14	45
% кабанов ко всем:	32	35	25	23	37

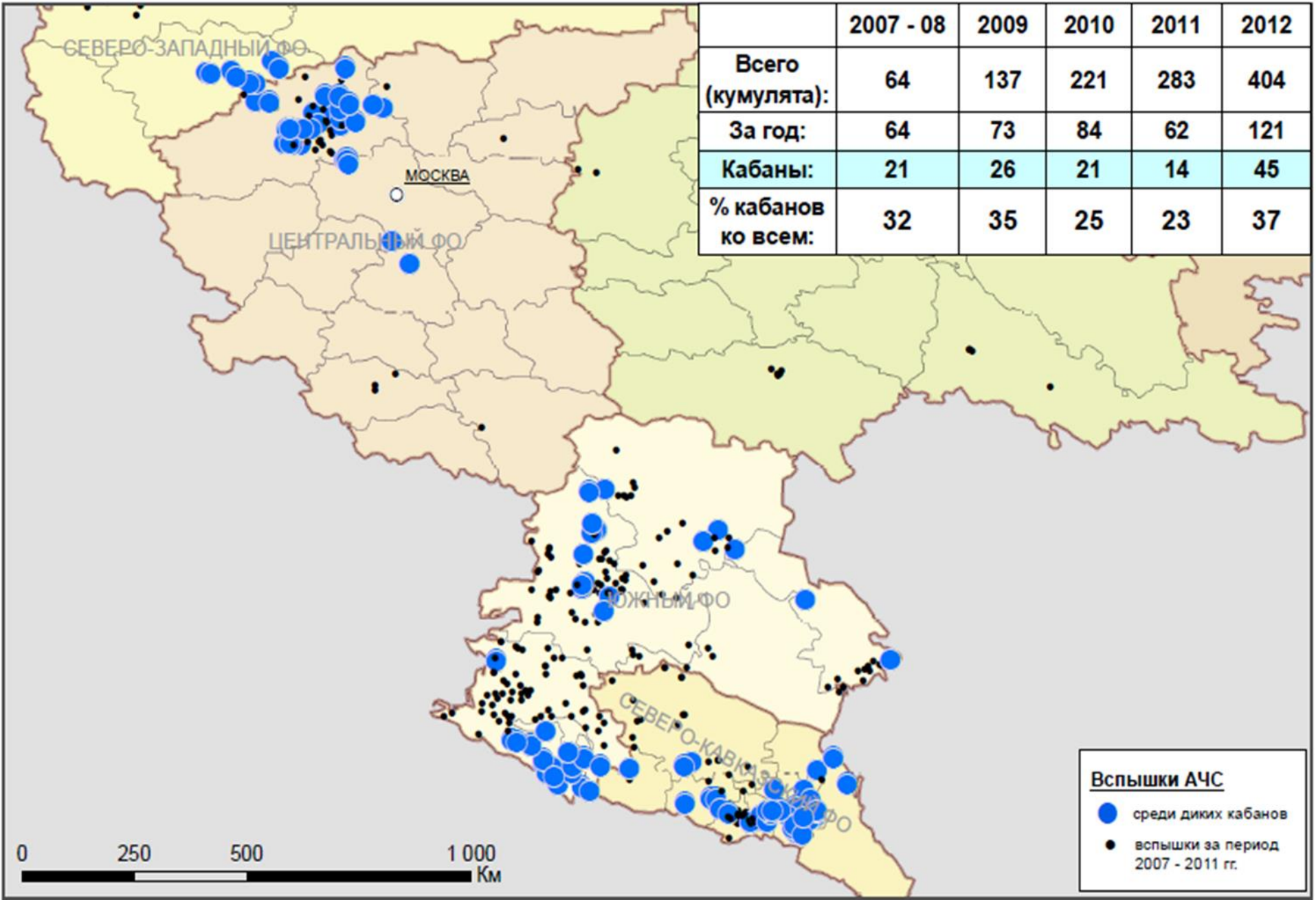

Вектор угрозы распространения АЧС в Российской Федерации и странах Европы

Patvirtinti AKM židiniai Baltarusijoje

2014 m. sausio 24 d. medžiotojų klubo “Varčia” plotuose Dugnų miškas, Varėnos r. šernui (patelė 3 m., juoda) nustatytas AKM.

Gaišena pristatyta NMVRVI, gaišenos radimo vieta, avalynė, transporto priemonė dezinfekuota 3% Ecocid S.

Gaišenos radimo vieta pažymėta

Įrengtos transporto priemoniu dezinfekavimo vietos

Kelio ženklų ir atitvarų pastatymo vietos AKM užkrato zonoje

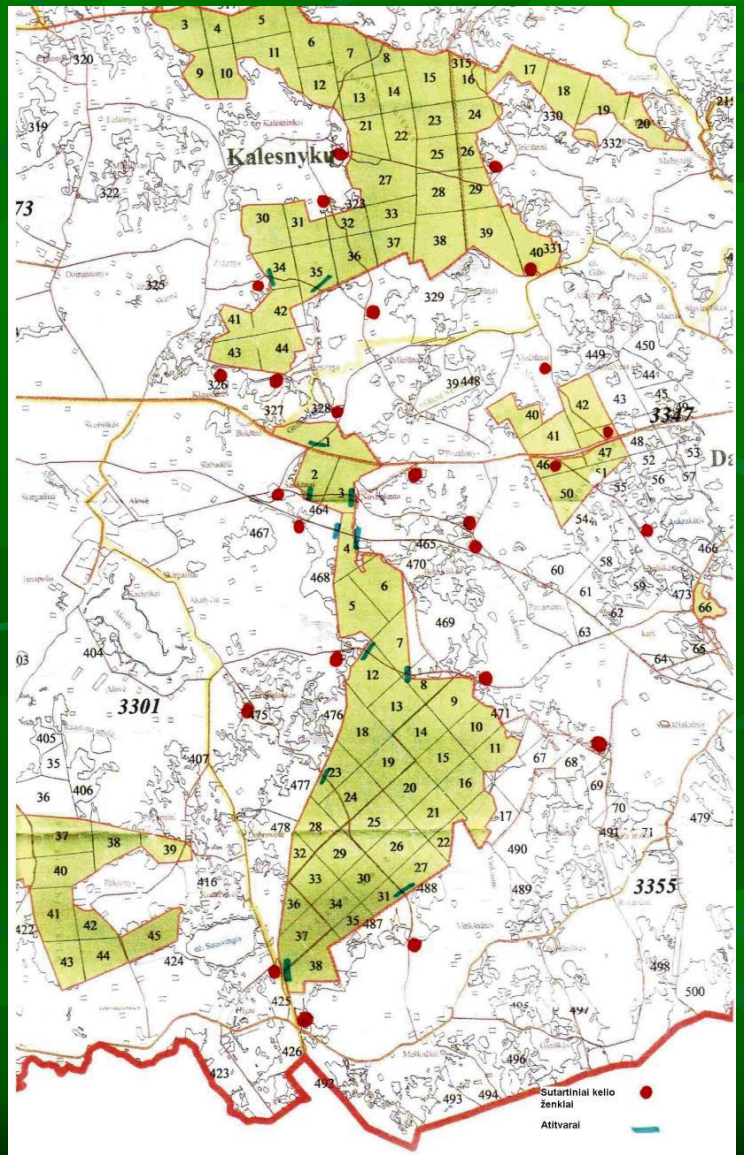

Įrengti pravažiavimą ribojantys atitvarai, iškabinti judėjimą draudžiantys ženklai

Įrengti pravažiavimą ribojantys atitvarai, iškabinti judėjimą draudžiantys ženklai

Įrengtas fizinis barjeras (tvora) apie Kalesnykų mišką kurios ilgis 9,972 km.

Afrikiniu kiaulių maru užkrėsta ir padidintos rizikos teritorija

AKM ATVEJAI LIETUVOJE 2014-09-02

KIAULIŲ - 5

ŠERNŲ - 3

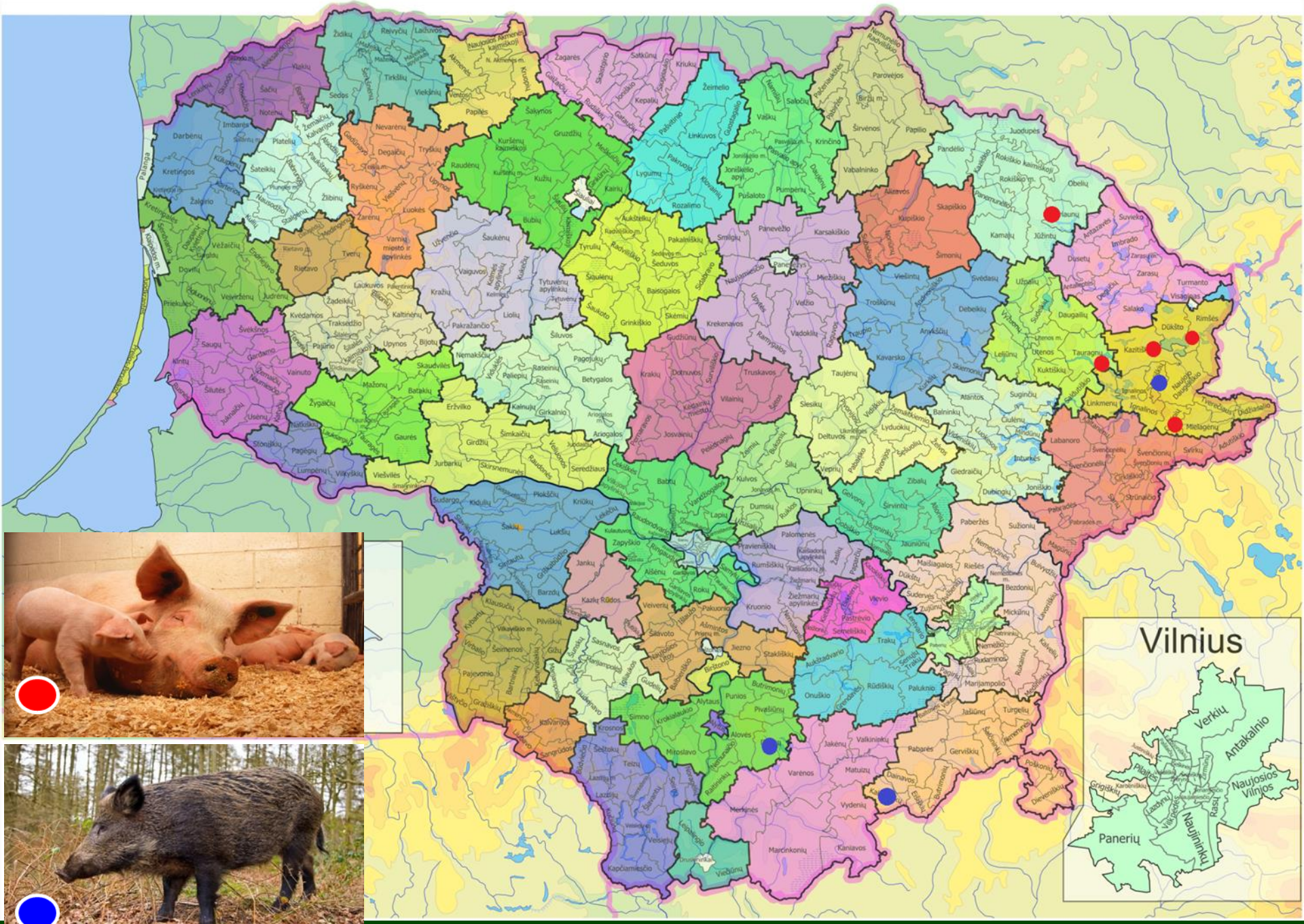
Vilnius
Verkių
Antakalnio
Naujosios Vilnios
Naujininkų
Rasų
Pilaitės
Grigiškės
Karoliniškės
Lazdynų
Viršuliškės
Šeškinės
Panerių

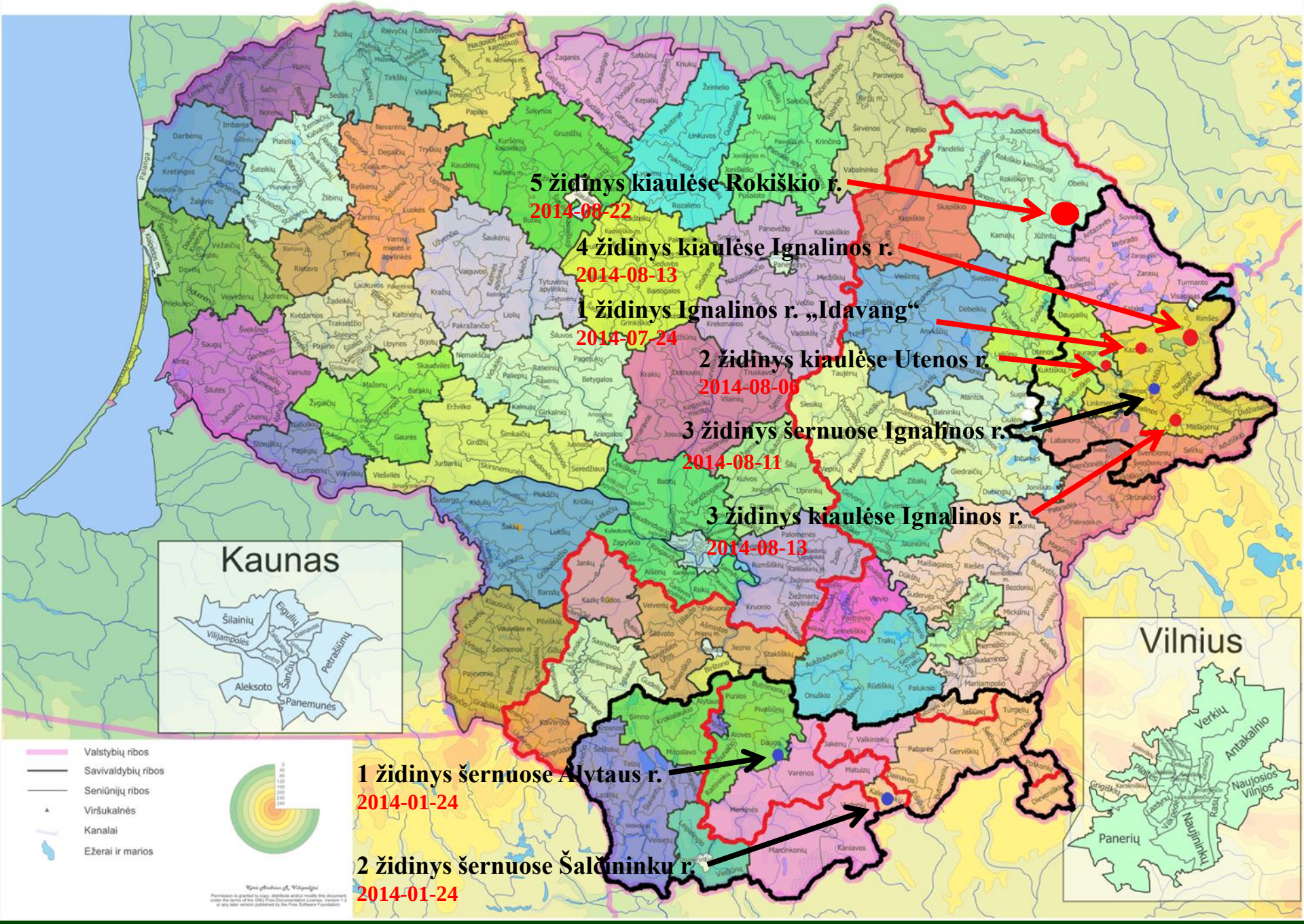
5 židinys kiaulėse Rokiškio r.
2014-08-22
4 židinys kiaulėse Ignalinos r.
2014-08-13
1 židinys Ignalinos r. „Idavang“
2014-07-24
2 židinys kiaulėse Utenos r.
2014-08-06
3 židinys šernuose Ignalinos r.
2014-08-11
3 židinys kiaulėse Ignalinos r.
2014-08-13
1 židinys šernuose Alytaus r.
2014-01-24
2 židinys šernuose Šalčininku r.
2014-01-24
Kaunas
Šilainių
Eigulių
Vilijampolės
Dainavos
Petrašiūnų
Aleksoto
Šančių
Panemunės
Vilnius
Verkių
Antakalnio
Naujosios Vilnios
Naujininkų
Panerių
Valstybių ribos
Savivaldybių ribos
Seniūnijų ribos
Viršukalnės
Kanalai
Ežerai ir marios

AKM LABORATORINĖ KONTROLĖ 2014-09-02

Ištirta mėginių Lietuvoje:
- šernų - 13.704
- kiaulių - 14.223
- kiti - 19
- **viso - 27.946**

Ištirta mėginių Marijampolės sav.
- šernų - 195
- kiaulių - 348
- **viso - 543**

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS
2014 m. kovo 27 d.
dėl gyvūnų sveikatos kontrolės priemonių, susijusių su afrikiniu kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse
(pranešta dokumentu Nr. C(2014) 1979)
(Tekstas svarbus EEE)
(2014/178/ES)

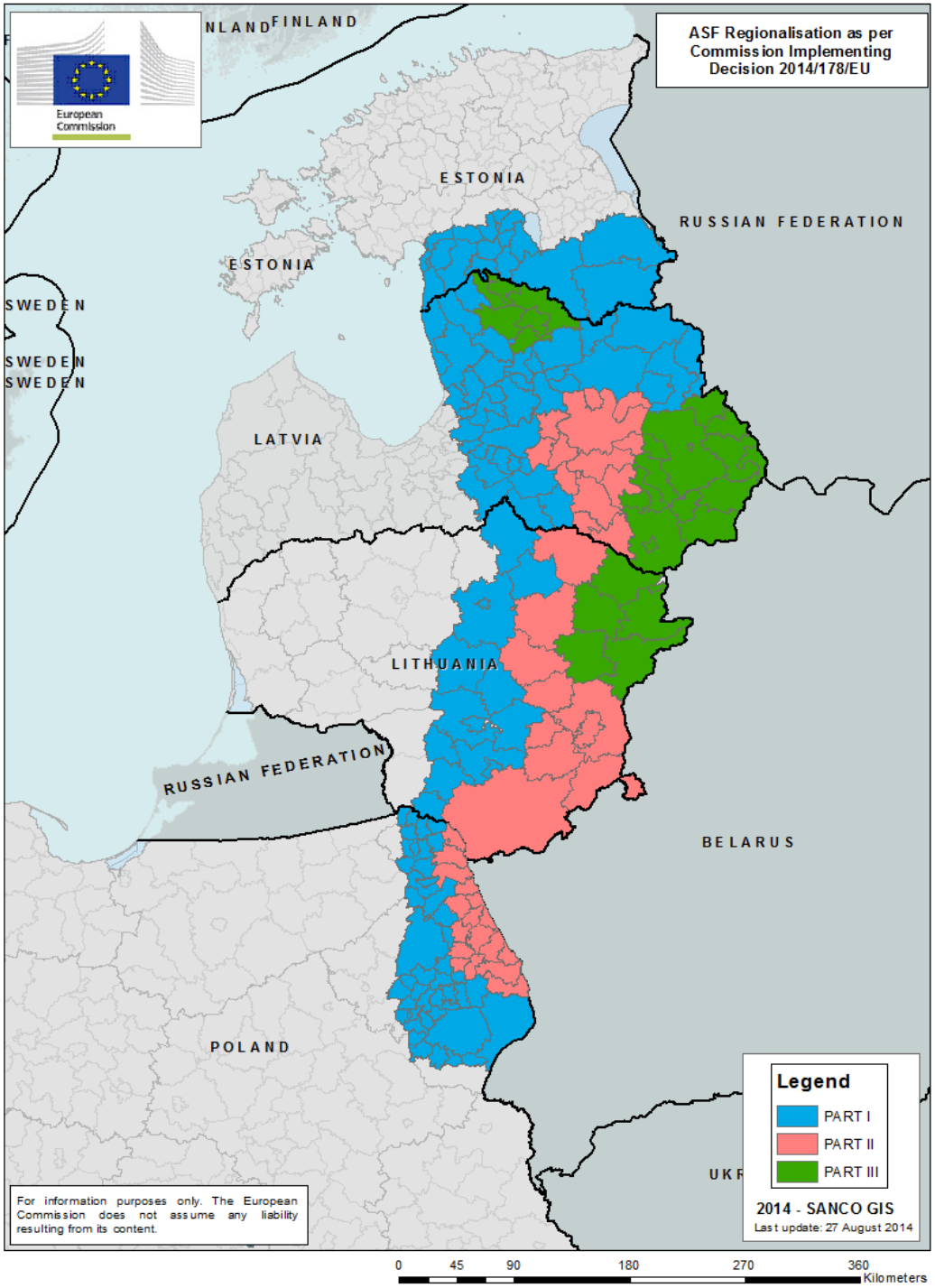
ASF Regionalisation as per Commission Implementing Decision 2014/178/EU
European Commission
NLAND
FINLAND
ESTONIA
ESTONIA
RUSSIAN FEDERATION
SWEDEN
SWEDEN
SWEDEN
LATVIA
LITHUANIA
RUSSIAN FEDERATION
BELARUS
POLAND
UKR
Legend
PART I
PART II
PART III
2014 - SANCO GIS
Last update: 27 August 2014
For information purposes only. The European Commission does not assume any liability resulting from its content.
0
45
90
180
270
360
Kilometers

EK patvirtintu sprendimu, valstybių, kuriose užregistruoti afrikinio kiaulių maro atvejai, teritorijos yra suskirstytos į **3 zonas:**

Patys griežčiausi apribojimai taikomi į **3-ąją zoną** patenkančioje teritorijoje, į kurią įtraukti rajonai, kur afrikinis kiaulių maras nustatytas kiaulių ūkiuose, bei su šiais rajonais besiribojančios vietovės.
Į šią zoną įtrauktos Ignalinos, Molėtų, Švenčionių, Utenos ir Zarasų rajonų bei Visagino savivaldybės teritorijos.

Šiuose rajonuose užaugintas kiaules, jų mėsą ar kiaulienos produktus, draudžiama išvežti ne tik į ES ir trečiąsias šalis, bet ir iš zonos ribų.

Į **2 –ąją zoną** įtraukti tie užkrėstos teritorijos rajonai, kuriuose liga buvo nustatyta šernuose, ir su šiais rajonais besiribojančios vietovės, kuriose virusas gali plisti per šernus.

Ši zona apima Alytaus, Lazdijų, Varėnos, Šalčininkų, Vilniaus, Širvintų, Ukmergės, Anykščių, Rokiškio ir Trakų rajonų bei Druskininkų ir Elektrėnų savivaldybes taip pat Alytaus ir Vilniaus miestų savivaldybių teritoriją.

Šiuose rajonuose užaugintas kiaules, jų mėsą ar kiaulienos produktus, atitinkamai paženklinus, galima naudoti tik vidaus prekybai, tačiau griežtai draudžiama išvežti į ES ar trečiąsias šalis.
Įgyvendinus tam tikras sąlygas (biologinė sauga, oficiali veterinarinė priežiūra, kiaulių tyrimai) gyvas kiaules iš šios zonos galima perkelti auginti į fermas esančias už užkrėstos teritorijos ribų.

Į **1- ąją zoną** (padidintos rizikos) yra įtrauktos teritorijos, kurios ribojasi su užkrėsta 2 –ąją zona ir kuriose išlieka rizika, kad liga gali toliau plisti tarp šernų.

Į šią zoną įtrauktos: Marijampolės, Prienų, Kaišiadorių, Kauno, Jonavos, Kėdainių, Panevėžio, Kupiškio ir Biržų rajonų, Kazlų Rūdos, Kalvarijos ir Birštono savivaldybės, taip pat Kauno ir Panevėžio miestų savivaldybės.

Į 1- ąją zoną (padidintos rizikos) zoną įtrauktuose rajonuose taikomi tam tikri apribojimai dėl prekybos gyvomis kiaulėmis, jei kiaules norima parduoti į teritorijas, neįtrauktas į jokią iš paminėtų zonų.

Šernas, kuriame rastas AKM virusas

•Kontrolės ir prevencijos priemonės

- Atliktos kritusių šernų vietų dezinfekcijos;
- Paimtos šernų gaišenos ir pristatytos į NMVRVI;
- Atlikti tyrimai AKM diagnozės patvirtinimui ar paneigimui;
- Iš kiekvieno Ignalinos, Šalčininkų ir Alytaus rajonuose sumedžiotų šernų imami mėginiai AKM tyrimams;
- Aplink užkrėstus miškus iš kiaulių laikytojų laikomų kiaulių imami mėginiai AKM tyrimams;
- Vykdoma intensyvi visuomenės ir medžiotojų informavimo kompanija.

Planuojami tolimesni veiksmai susiję su šernų populiacija

- Parengti Baltijos šalių laukinių šernų populiacijos stebėsenos ir apskaitos vieningą metodiką, kuri leistų stebėti laukinių šernų populiacijos dydžius, jos kitimo ir judėjimo tendencijas;
- Reguliariai rengti ir keistis laukinių šernų populiacijų dydžių ir jų pasiskirstymų Baltijos šalių medžiojamuosiuose plotuose žemėlapiais;
- Nustatyti ir palaikyti 2 laukinių šernų/km^2 populiacijos dydį medžioklės plotuose visose Baltijos šalyse;
- Medžiotojams mokėti kompensacijas už rastus nugaišusius šernus;
- Už sumedžiotus teigiamus AKM šernus, medžiotojams mokėti po 350 Lt.

BIOSAUGA MEDŽIOKLĖSE

- Medžiotojai, kurių medžioklės plotai patenka į grėsmės zoną, privalo užtikrinti, kad sumedžiotų šernų skerdena nebūtų dalinama, o laikoma izoliuotai, teritorinės VMVT nurodytoje vietoje, kol bus gauti afrikinio ir klasikinio kiaulių maro tyrimų rezultatai.
- Medžiotojai, kurių medžioklės plotai nepatenka į grėsmės zoną, išdorotų šernų skerdenas turi laikyti taip, kad būtų užtikrintas skerdenos atsekamumas (net ir ją padalinus), kol bus gauti afrikinio ir klasikinio kiaulių marų tyrimų rezultatai.
- Nustačius afrikinio ir klasikinio kiaulių marų atvejį, medžiotojai privalo užtikrinti, kad visa skerdena ar jos dalys būtų skubiai surinktos ir sunaikintos, taip pat sąlyčio vietos su užkrėsta skerdena dezinfekuotos.
- Medžioklės plotų naudotojai sumedžiotus šernus turi tvarkyti tik tinkamai įrengtose pirminio sumedžiotų gyvūnų apdorojimo aikštelėse.
- Sumedžiotų gyvūnų skrodimo ir dorojimo atliekos, plėšriųjų gyvūnų gaišenos turi būti sumestos į pirminio apdorojimo aikštelės atliekų duobę, kurią būtina sandariai uždaryti.

BIOSAUGA MEDŽIOKLĖSE

- Kiekvienas medžiotojas privalo laikytis minimalių biosaugos priemonių, tokių kaip drabužių, įrangos ir transporto priemonių valymas.
- Jeigu reikia, pvz., transportavus rastą nugaišusį gyvūną, reikia dezinfekuoti drabužius, įrangą, transporto priemonę.
- Draudžiama įrenginėti šernų šėryklas prie kiaulių laikymo vietų, kad laukiniai gyvūnai nebūtų masinami į ūkinių gyvūnų laikymo vietas.
- NENAUDOTI šernams šerti maisto/ atliekų, pašarų, įsigytų iš nepatvirtintų prekybos vietų, nes tai gali būti UŽKRATO ŠALTINIS.
- Draudžiama medžiotojams, dalyvaujantiems medžioklėse lankytis kiaulių laikymo patalpose.
- Radus nugaišusį laukinį gyvūną, privaloma nedelsiant (ne vėliau kaip per 48 valandas) pranešti teritorinei valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai.
- Rastas gyvūnas neturi būti judinamas, kol jo neapžiūrės veterinarijos specialistai ir nebus paimti mėginiai užkrečiamųjų ligų tyrimams.
- Medžiotojai ir kiaulių laikytojai, pastebėję padidėjusį gyvūnų gaišimą ar radus nugaišusį gyvūną, raginami visuomet elgtis taip, kaip nustačius gyvūnų užkrečiamąją ligą ir imtis visų būtinų priemonių, kad liga nebūtų išplatinta.

BIOSAUGA MEDŽIOKLĖSE

- Draudžiama laikyti nelaisvėje šernus ir šernakiaules.
- Draudžiama išvežti šernieną iš padidintos rizikos zonų.
- Draudžiama užkrėstoje teritorijoje organizuojamose medžioklėse dalyvaujantiems medžiotojams dalyvauti kitose Lietuvos Respublikos teritorijose organizuojamose medžioklėse.

DĖL AFRIKINIO KIAULIŲ MARO STEBĖSENOS IR KONTROLĖS PRIEMONIŲ TAIKYMO

- nustačius, kad sumedžioti ar rasti nugaišę šernai užsikrėtę AKM, bendradarbiaujant su atitinkamomis organizacijomis, užkrėstą mišką pažymėti aiškiai matomais ženklais, kuriuose būtų pateikiama informacija apie afrikinį kiaulių marą ir laikiną draudimą neturint VMVT teritorinio padalinio leidimo vykdyti bet kokią veiklą užkrėstame miške ir apriboti patekimo į užkrėstą mišką kelius, įrengiant laikinus kelių atitvarus;

Ačiū už dėmesį !